

GUUD AHAAN KU SAABSAN MRSA

WAA MAXAY MRSA?

Jeermiga/bakteerigaga [staphylococci] ee huruudka ah waa jeermi/bakteeri caadi ah, oo aan ku sidan karno maqaarka ama sanko. Caadi ahaan ma shaacixin karno in ay halkaas ku sugan yihiin, laakin mararka qaarkood waxay sababi karaan fasas/hurgun, kuwaasoo caadi ahaan ah infeekshanada aan haliska ahayn. Xaalado aan tiro badnayn, siiba dadyoowga awoodda difaaca infeekshanada u hooseeyo, wuxuu jeermiga/bakteeriga u keeni karaa fasas/hurgun halis ah. Infeekshanada u jeermiga/bakteeriga noocaan sababa waxaa lagu daawayn kara daawada antibiotics.

Daawooyinka antibiotics qaarkood waxba kama taraan Jeermiga/bakteerigaga [staphylococci] ee huruudka ah qaarkood waxay noqdaan (kuwa adkaysi badan). Kuwaas waxaa loo yaqaanno jeermiga/bakteeriga MRSA (methicillinresistent Staphylococcus aureus). Dhibaataada noocyaha MRSA waxaa weeyaan in fasas/hurgun ay sababaan, kuwaasoo aan hab sahlan daawo looga helin karin. Sidaas awgeed, waxay u baahan yihiin in bukaanka lagu daaweeyo noocyo daawada antibiotics oo gaar ah.

WAA MAXAY SABABTA AAN ISUGU MASHQUULINNO MRSA?

Maadaama MRSA u sababi karo fasas/hurgun halis ah, siiba halis u ah dadyoowga difaacooda jirka u hooseeyo, ayaa waxaa muhim ah in faafintiisa laga hortago, siiba kuwa bay'adaha sida isbitaallada iyo goobaha daryeel-caafimaadeedka. Maxeeyaalay, waxaa goobaas ku sugan dadyoow u cudurkeenaha wax yeeli karo. Sidaas darteed, waa in aan ku dadaalna sidii aan ugu badbaadin lahayn.

SIDEE BAA MRSA LAYS QAADSIIYA?

Sida MRSA lays qaadsiiyo ee ugu badan, waa iyadoo sideha cudurkeenaha iyo qofka fayooow is taabtaan. Siiba dadyoowga mar kasta ku sugan goob isku dhow, sida qoysaska laakin xitaa markii hawl laga qabanaayo dharka iyo firaashyada sariirta. Jeermiga/bakteeriga wuxuu muddo dheer ku noolan kara boor engegan.

YAA U BAAHAN IN UU ISKA BAARO MRSA?

Qofka la qaadsiiyay MRSA, ama ka shaqayn doono isbitaal ama goobaha daryeel-caafimaadeedka ku yaalaan dalka Norway ama goob isbitaal bukaan-socod ahaan lagu daryeeli doono, waa in u MRSA iska baara.

Dadyoowga dhaqa xayawaanada guriga, siiba xayawaanka khansiirka, waa in ay MRSA iska baaraan, waddii la qaad siiyay MRSA.

HADDII AAN JIRKAYGA KU SIDO MRSA MAXAA IGU DHICI DOONO?

Haddii lagu wargeliyo in uu MRSA kugu dhacay, macneheedu waxaa weeyaan in jeermiga/bakteeriga MRSA aad jirkaaga ku sido, laakin weli kuma aadan xannuunsanin. Inkastoo aadan weli ku xannuunsan haddana waxaad awooda in qof kale aad cudurkeenaha qaadsiiiso.

Haddii aad ka shakisantahay ama aad ogtahay inaad jirkaaga MRSA ku sido, oona ku talojirto in bukaan-socod ama booqade ahaan booqato goobaha daryeel-caafimaadeedka, waa in shaqaalaha aad wargelisa inaad jirkaaga ku sido MRSA. Taasoo shaqaalaha uu suuragelin doonto in ay ku dhaqaaqaan hawlgallo ay ku badbaadinayaan bukaan-socodyada halis u ah cudurkeenaha.

HADDII AAN AHAY SIDAHA MRSA MA SHAQAYSAN KARA?

Haa, waa haddii aadan ka shaqayn goobaha daryeel-caafimaadeedka (goobaha daryeel-caafimaadeedka ama isbitaal) ama aad dhaqi doonto xayawaanada guriga. Waa inaad tixgelisa qodobada ka digtoonanshada lagula taliyay. Ilmaha dugsi way dhigan karaan waana lagu xannaanayn karaa goobaha xannaanadda. Maamulka dugsiga, xannaanadda ama shaqobixiyaha (ka reeban isbitaal/goobaha daryeel-caafimaadeedka/ kuwa dhaqa xayawaanada guriga) uma baahna in ay ogaadaan inaad MRSA jirkaaga ku sido.

Dadyoowga la qaadsiiyay MRSA, waxay wadajir yeelan karaan xiriir bulshodeed.

HADDII CUDUR-KEENHA LAY QAAD SIIYO SIDEE WAX YEELAA?

Haddii MRSA lagu qaadsiiyo la xiriir takhtarkaaga. Waxaa dhici karto in jeermiga/bakteeriga iskooda u ciribtirmaan, badi ahaan looma baahna in tallaabo laga qaado. Laakin haddii aad daryeesho dad xannuunsan ama dhaqdo xayawaanka khansiir, waa in lagu daaweeya oo laga ciribtira jeermiga/bakteeriga (ka aqriso warqadda goonida ah).

Haddii aad jirkaaga ku sido MRSA oona lagugu daryeelo isbitaal, waa in lagugu cidleeya qol gooni adiga ku ah. Haddii aan lagamaarmin laguma oggola inaad waaxda dhexdeeda ku socsocoto. Markii shaqaalaha ay shaqo ka qabanayaayn waxay gashanayaan dhar, gacmo-gale iyo ilaaliyaha afka oo huruud ah. Waa lagu soo booqan kara, laakin waa in kahor intii aynan qolka ka bixin ay sii fiican gacmaha isaga dhaqaan.

HADDII AAN SIDE AHAY, IN XUBNAHA QOYSKAYGA MRSA LAGA BAARO MIYAA?

Haddii qofka aad la nooshahay, u ka shaqeeyo goobaha daryeel-caafimaadeedka ama u dhaqo xayawaanada guriga ama lagu daryeeli doono isbitaal / goob daryeel-caafimaadeedka, xaaladaas waa in laga baara MRSA. Haddii daawaynta aad dhamaysato, waxaa lagula talinayaa inaad la noolato qofka cudurkeenaha laga baaray. Haddii qof iyaga kamid ah uu MRSA qabo, waxaa dhici karto in mar labaad lagu qaadsiiyo. Sidaas awgeed,

waa in dhammaan xubnaha qoysa oo jirkooda jeermiga/bakteeriga ku sida isku mar laga wada daaweeya.

SIDEE ANIGU UGU HORTEGI KARA IN AAN DADYOW KALE CUDURKEENAHA QAADSIYO?

Tallaabada ugu muhiimsan ee looga hortago fasasyada/hurgunada, waa iydaa lagu dadaalo nadaafad-shaqsiyeedka. Dhawaacyada jirka nadiifi waxna ku dabool. Ku dadaal inaad qalabyada timaha laysaga xiiro iyo shukumaanadaada usan qof kale ku isticmaalin. Sidoo kale, ka digtonoow markii aad qufacayso ama hindhisayso, ku hindhis shafqashaada, siiba haddii MRSA u dhuunta ka galo.

KU SAABSAN SHAYBAARYADA

Qof takhtar ama kalkaaliso ah ayaa qori yar oo suuf leh ku soo qaadayso shaybaarka. Waxaa lagu xogga sanko, qoorta iyo gumaarka iyo meelaha boogta ah. Jawaabta shaybaarka waxaa la hela dhawr maalmood kaddib. Haddii isbitaal aad ku jirto waa in muddada jawaabta la sugaayo lagu cidleeya.

KU SAABSAN DAAWAYNTA

Daawaynta waxay ku salaysan tahay in jeermiga/bakteeriga MRSA laga ciribtiro jirka. Qaabka daawaynta loogu dhaqaaqi doono waxaa go'aan ka gaari doono takhtarkaaga. Qaabka ugu caadiyeysan waxaa weeyaan in jirka iyo timaha lagu dhaqo daawada jeermi-tirtirada ah, dkaddib boomaato ka sameeysan daawada antibiotics lana mariyo sanko, maadaama jeermiyada/bakteeriyada caadi ahaan ay halkaas ku sugan yihiin. Tan kale, waa in firaashyada sariirta iyo dhar nadiif maalin kasta la gashada, kuwa wasakhda ah (lagu dhaqo 60 darajo).

Haddii jeermiga/bakteeriga dhuunta laga helo, waxaad subaxdii iyo habeenkii ku luqluqan doontaa daawo lagula dagaalammo jeermiyada/bakteeriyada. Daawaynta waxay qaadanaysa 5–10 maalmood.

Daawaynta kaddib waxaa hal, laba iyo saddex toddobaad kaddib la habsan doonaa in jeermiyadii/bakteeriyadii ay ciribtirmeen. Tan kale, waxaa lagula talinayaa inaad shaybaar laga qaado saddex, lex iyo laba iyo tobban kaddib. Mararka qaarkood waxaa dhici karto in sida loo ciribtiro jeermiga/bakteeriga awgeed lagu celceliyo daawaynta dhawr jeer.

WARBIXIN DHEERAAD KA AQRISO

Machadka caafimaadka dadwaynaha: <http://www.fhi.no>

Mattilsynet: [Informasjon om testing for MRSA av personer i kontakt med svinebesetninger, juli 2015.pdf](#)

warbixin ku saabsan shaybaarka MRSA dadyoowga dhaqda khansiir, luulyo 2015.pdf